

РАЗПОРЕЖДАНЕ

№ 145142

гр. София, 17.11.2023 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 26 СЪСТАВ, в закрито заседание на седемнадесети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: РАДОСЛАВ Р. А.ОВ

като разгледа докладваното от РАДОСЛАВ Р. А.ОВ Частно гражданско дело № 20231110153940 по описа за 2023 година

и за да се произнесе, съобрази следното:

Производството е по чл.410 ГПК

Образувано е по заявление по чл.410 ГПК с вх. № 270826/29.09.2023 г., подадено от „А. К. П. З.“ АД, ЕИК ..., АДРЕС срещу длъжника А. К. Б., ЕГН ***** , гАДРЕС, за сумите:

1. 1000,00 лева главница, по договор за потребителски кредит № 9032-00115040 от 19.09.2022 г., сключен с „М. К.т“ АД
2. 176.03 лева, представляващи договорна лихва за периода от 19.10.2022 г. до 19.06.2023 г.
3. 96.83 лева, представляващи мораторна лихва от 20.10.2022 г. до 26.09.2023 г.
4. Ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението 29.09.2023 г. до окончателното изплащане на вземането.

В заявлението и приложените документи към него, договор за кредит, общи условия и договори за поръчителство е посочено, че вземането произтича от договор за потребителски кредит с длъжника от № 9032-00115040 от 19.09.2022 г., сключен с „М. К.т“ АД, с начален падеж 19.10.2022 г., като кредитът е бил разсрочен на 9 месечни анюитетни вноски, като падежът бил на 19-то число на месеца. Последният падеж е на 10.06.2023 г. В заявлението не е написано дали длъжникът е плащал нещо по

договора. В погасителният плат вноските са разбити по главница и договорна лихва. Посочено е, че кредитополучателят не е плащал по договора, поради което възникнало интерес да си търсят вземанията.

Твърди се, че има сключен договор за продажба и прехвърляне на вземания от **02.02.2023г.**, съгласно който кредитодателят е прехвърлил вземанията срещу длъжника на заявителя „А. К. П. З.“ ЕАД ведно с всички привилегии и обезпечения и принадлежности, включително и всички лихви. Посочено е, че е изпратено уведомително писмо за уведомяване на длъжника за извършената цесия.

Претендират се и разноси в размер на **25.46 лева**, представляващи държавна такса и **50.00 лева**, представляващи подготовка на документи по чл.13, т.2 НЗПП и **150.00 лева** за защита по заповедното производство, на основание чл.78, ал.8 ГПК.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, като взе предвид изложеното в заявлението, както и материалите по делото, установи следното от фактическа и правна страна:

Заявлението е за материален интерес в размер на **1272.86 лева**, поради което дължимата държавна такса по чл.12, т.1 ТДТССГПК е в размер на **25.45 лева**. Същата е платена с платежно нареждане до съда на **26.09.2023 г. (л.15 от делото)**.

Съгласно чл.7, ал.3 ГПК съдът следи служебно за наличието на неравноправни клаузи в договор, сключен с потребител. Видно от представените материали по делото, претендираните вземания произтичат от договор с потребител по смисъла на ЗЗПотр. и ЗПК, поради което разпоредбите от цитираните закони се прилагат стриктно, доколкото регулират защитата на потребителите и нормите в законите са с императивен характер.

За да бъде уважено искането за издаване на заповед за изпълнение по реда на чл.410 ГПК, заявлението следва да е редовно от външна страна, да отговаря на изискванията на чл. 127, ал.1 и 3 и чл. 128, т.1 и 2 ГПК - да съдържа всички необходими данни, с оглед индивидуализиране на претендираното в заповедното производство парично вземане, както и да се установява изискуемостта му. Освен това разпоредбата на чл.411, ал.2 ,т.2 от ГПК, задължава съда служебно да извърши проверка дали искането не

противоречи на закона или на добрите нрави.

Касае се за сключен договор за потребителски кредит при действието на ЗПК, поради което съдът служебно следва да го съобрази при произнасянето си. Съгласно чл.33,ал.1 ЗПК при забава на потребителя кредиторът има право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забавата, а в ал.2 е посочено, че когато потребителят забави дължимите от него плащания по кредита, обезщетението за забава не може да надвишава законната лихва. Разпоредбите на ЗПК са в съответствие с Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори, която има задължителен характер за националните съдилища в ЕС. Според чл.3 Директивата счита за неравноправна дадена клауза, когато въпреки изискването за добросъвестност, тя създава в ущърб на потребителя значителна неравнопоставеност между правата и задълженията, произтичащи от договора.

С разпореждане съдът е дал оставил без движение заявлението като е дал указания на заявителя да отстрани нередовностите, като 1. Да представи договора за Цесия ведно с приложенията към него – от които да е видно датата и предмета на цесията, т.е. дали процесният договор е част от прехвърлянето. 2. да представи доказателства кога длъжникът е уведомен за цесията. 3. Да посочи дали длъжникът е плащал по договора за цесия и потребителски кредит – каква сума, на коя дата и спрямо кой кредитор, които факти да бъдат скрепени с писмени доказателства или доказателства средства. 4. да представи доказателства, че кредитът е усвоен – разписка или платежно нареждане.

В указания срок е постъпила молба с която заявителят излага съображения за характера на заповедното производство. Посочва, че преди и след цесията не е извършено плащане, а заемната сума е получена на брой на каса на Изи пей, без да сочи доказателства.

За да претендира качеството на кредитор, заявителят следва да представи Договора за цесия, за да се установи дали договорът за поръчителство е включен в цесията. С договора за цесия, ако е валиден, е осъществено частно правоприемство между първоначалният кредитор – цедент и новият кредитор - цесионер – заявителят. Съгласно приетото в **т.4г от ТР № 4/18.06.2014г. по тълк. д. № 4/2013 на ОСГТК на ВКС**, вземането,

настъпилото преди подаване на заявлението частно правоприемство обаче трябва да бъде установено, тъй като идеята на законодателя е посредством тези документи да се удостоверяват всички индивидуализиращи вземането белези, вкл. субектите по правоотношението. В такъв случай договорът за цесия е основание за издаване на заповед за изпълнение в полза на правоприемника, като е необходимо да се представи документът за правоприемството по договора за цесия. Въпреки дадените указания, такъв договор не е представен.

Съгласно приетото в **т.4г от ТР № 4/18.06.2014г. по тълк. д. № 4/2013 на ОСГТК на ВКС**, когато частното правоприемство се основава на договор за цесия, на общо основание трябва да са представени доказателства за уведомяване на длъжника, тъй като в противен случай прехвърлянето на вземането няма действие по отношение на него (чл.99, ал.4 ЗЗД). По делото липсват доказателства кога длъжникът е уведомен за цесията. Въпреки дадените указания, такъв договор не е представен.

С оглед сумата по кредита, не е ясно дали длъжникът е плащал нещо по договора за цесия – било то на първоначалния кредитор, било то на солидарния длъжник или цесионера. Ето защо следва да се посочи дали длъжникът е плащал по договора за цесия – каква сума, на коя дата и спрямо кой кредитор, които факти да бъдат скрепени с писмени доказателства или доказателства средства.

Не е доказана материалната легитимация на заявителя като кредитор – липсва договор за цесия и че същата е връчена на длъжника.

От представения договор за кредит се установи има покат от допълнителни услуги - пакета „Комфорт“, договорен като престация в полза на заемател, получил основното си кредитира като физическо лице – потребител (изрично договарянето на заема е подчинено на изискванията на ЗПК в подписаните между страните документи, представени от заявителя). В заявлението застрахователната премия е уточнена като част от втора допълнителна услуга по договаряне на застраховката „Защита“ същата покрива задължението на заемателя към заемотателя за главното парично задължение по договора за заем Затова и в тази част вземането следва да се преценява като основано на това съглашение, а не на застрахователния договор, представен пред заповедния съд.

Договорното ползване на пакета от допълнителни услуги в полза на кредитополучателя, съдът преценява като съобразява особените правила, ограничаващи договорната свобода при кредитира на потребителя. Това ангажира съда с преценка на валидността на уговорките, пораждащи всяка от отделните задължения (чл.411, ал.2, т.2 и 3 ГПК). Естеството на потребителската закрила (независимо дали общата по ЗЗП или предвидена в други специални закони) налага тя да бъде осигурена от съда служебно в полза на лице, което без изрични указания би пропуснало да се защити.

Съдът приема, че тези клаузи поподат хипотези на ограничения за кредитора, според приложими императивни правила, изключващи безспорен характер на дълга и налага състезателно производство.

По отношение на визираното основание за отказ нарушение на забраната за договаряне на възнаграждението за пакета „Комфорт“, съдът констатира, че предметът на тези обявени като допълнителни услуги е непосредствено свързан със самия кредит, тъй като в резултат на осигуряването им от кредитора, потребителят придобива права да бъде обслужван на каса или чрез посещения в дома за инкасиране на вноски в брой (т.1,2 и 3 от пакета) и да иска изменение на условията или разсрочване (т.4 от пакета). Така определен този предмет категорично изключва самостоятелния характер на съглашението, тъй като услугите не могат да се ползват от клиента, извън основния кредитен договор. Доводите на заявителя относно обособяването на тази престация като отделна услуга, отличаваща се от типичната престация на кредитор, предоставящ за ползване кредит по погасителен план са изцяло необосновани. Напротив, първата група несъмнено включват дейности по обслужване на кредита, а чл.10, ал.2 ЗПК забранява договаряне, което позволява получаването на отделни възнаграждения на кредитора по основния договор и покрити от уговорена лихва. Втората група изобщо не съответства на допълнително благо, предоставено на клиента, тъй като принципното изменение на който и да е от елементите по договора, изисква насрещно съгласие на кредитора, а допълнително възнаграждение не се свързва с някаква сигурност за параметрите на това очаквано съгласие или условия, които ще го изместят в полза на простиращия допълнителната цена потребител. Затова и в тази част липсва основание за договарянето. Третата част обаче предвижда

освобождаване от наказателна лихва за просрочие при забава до 15 дни (т.5 от пакета). Тази уговорка на пръв поглед облекчава кредитополучателя, но по същество представлява договаряне на предварително плащане на цена за компенсиране на кратка забава, което като резултат съвпада с мораторна неустойка, лимитирана до 15 дни закъснение. От една страна този тип съглашения изрично са забранени в чл.33, ал.1 ЗПК, а от друга страна като цена на допълнителна услуга позволява да бъде получена от кредитора винаги, дори и ако забава изобщо не бъде допусната. Затова тази част от пакета освен, че заобикаля законова забрана и затова не може да е действителна, то едновременно с това поражда обосновано съмнение за неправомерност като възлага на потребителя тежест без насрещна престация и така попада в ограниченията на най-общата императивна закрила (чл.146, ал.1 вр. чл.143, ал.1 ЗЗП). Ето защо настоящото инстанция приема, че вземането за цената на пакета допълнителни услуги „Комфорт“ на недействително поради противоречие със специален закон, евентуално неправомерно договорено с потребител, основание. По тази причина настоящият съд счита, че следва да се отхвърли претендираното акцесорно на вземане лихва за забава по задължението от пакета „Комфорт“. След като самото вземане по допълнителния пакет противоречи на закона и съдържа неправомерни клаузи, то и акцесорното вземане следва да се отхвърли като такова.

По отношение на вземането за застрахователните премии, съдът преценява, че то е поето като обявено на потребителя за безвъзмездно финансиране на покупка на застрахователна услуга, съпътстваща потребителския кредит. Същевременно, самото застраховане е предложено на клиента чрез самия кредитор и то като представител на застрахователя, а предмет на застраховането, според представеното пред въззивния съд полица е финансовия риск на кредитора, посочен като ползващо се от застраховката лице. Съответно в искането за допълнителни услуги застрахователя се в полза на кредитора потребител е възложил договарянето на параметрите на своето задължение на доставчика на финансовата услуга и е приел обвързване със специални условия, отклоняващи се от общата практика на застрахователя. Посредничеството на страна на застрахователя изрично и посочено в подписаната от потребителя полица, където „МИКРОКРЕДИТ“ АД е вписано като независим агент – посредник. Явно е, че едно и също лице е действало и

като довереник (според възлагането уговорено като поискана допълнителна услуга) на застрахователя се, така и като довереник на застрахователя, а подобно двойно представителство не се допуска, както от общите правила (чл.38, ал.1 ЗЗД), така и от специфична уредба на посредничеството в застраховането (чл.27 КЗ). Като съобразява, че в конкретния случай агентът е предлагал застраховка в която самият той е ползващо се лице и то срещу цена, която значително надхвърля обичайната за този тип рискове, като надхвърля 70% от застрахователната сума, съдът преценява, че е налице основателно съмнение за злоупотреба на довереника при предлагането на тези застрахователни условия като подходящи за интересите на застрахователя се кредитополучател, поискал тази допълнителна услуга към кредита. С това застраховане практическото покритие от застрахователя риск (неизпълнение на кредитополучателя поради смърт или загуба на доход при внезапна неработоспособност) се прехвърля върху самия застраховател, заплащащ като авансова еднократна премия почти цялата застрахователна сума. Това договаряне е неравноправна клауза по смисъла на чл.143 ал.2 т.18 от ЗЗПотр. В този смисъл не може да се приеме, че дори и да е била фактически изплатена на застрахователя, така договорената от негово име премия е породила валидно задължение за възстановяването ѝ като авансов разход по изпълнение на валидно възложен от застрахователя мандат (като част от допълнителна услуга, съпътстваща потребителското кредитиране).

Ангажирането на отговорност на потребителя обаче налага допълнителна проверка на съдържанието на тази сделка, по арг. Чл.411, ал.2, т.3 ГПК, като в предметния обхват на контрола за гарантиране на права на потребителите попадат не само най-общите закрилни норми на ЗЗП, но е специфични изисквания за минимално необходимо поведение на договарящи и съдържание на обвързващи клаузи и типични проявни форми на злоупотреби с договорната свобода, чиято потенциална опасност е толкова висока, че законодателят ги е забранил изрично със специални правила, каквито са императивните изисквания и забрани по ЗПК.

На първо място, както самия заявител е конкретизирал, макар да е предлагал и сключил само договор за потребителски кредитиране в размер на **1 000 лева**, са посочени множество услуги със самостоятелни цени. Същевременно като начин на усвояване на размер на кредита е уговорено изплащане на заема, а само в случай на договорена в хода на преддоговорните

отношения допълнителна сделка и изплащане на дължими от потребителя суми на застраховател или посредник. Така уговореното съдържание само формално съответства на изискванията по чл.11, ал.1, т.7 и 8 ЗПК. Настоящият състав констатира, че при този начин на обявяване на съществената престация на потребителя, определяща не само търсеното от него благо като непосредствената цел на финансовата услуга (предоставяне на заем), но и допълнително завишената финансова тежест, която следва да понесе за това придобиване, съществува голяма вероятност потребителят да не е в състояние да възприеме в цялост последиците от множеството изявления, които е направил в хода на преговорите, довършени с приложените документи.

За всяка сделка, при която тече договаряне между естествено неравнопоставени субекти, добросъвестността изисква от доставчика, специализиран както на пазара на кредитирането, така и в застрахователната услуга, като посредник на конкретен застраховател, да разясни и предложи съдържания на клаузи разбираеми за потребител, встъпващ в договора без предварителна подготовка за сделка, различна от текущата му нужда от конкретната стока. Затова при „добавяне“ към главница на допълнителни суми, които не са договорени като цена на допълнителни услуги, а именно като част от основна усвоена по кредита главница, законосъобразното договаряне изисква и промяна на целта на кредита, отпуснат вече не само за покупка на стока, но и на покупка на три други самостоятелно договорени от потребителя услуги. Само тогава клиентът ще е в състояние да възприеме, че незадължителните застраховки, които кредиторът му е предложил без да изисква от него пряко плащане, не са му предоставени безвъзмездно, а на определена цена, която не само оскъпява предоставеният заем с размера на лихвения процент върху тази цена, но и с „добавена“ и също олихвяема стойност възлизаща на 100% от цената на заема.

В тази връзка настоящият съд отчита самата характеристика на отношенията по предлагане на този клиент на застрахователна сделка, изявеното от него съгласие с условията по нея и съдържанието на полезното за потребителя покритие на определени рискове като обстоятелства които имат преюдициално значение за водения преговорен процес на предлагане на основната услуга от специализирания търговец, който е запознавал

потенциалния си клиент не само с условията по кредитирането (посочена като главна цел на договора в чл. 2), но е действал и като агент на застраховател, с който е бил вече обвързан с рамково съглашение за покритие на финансов риск като обезпечение в кредитодателя, за сметка на застраховани нейни клиенти. При такова договаряне на застраховката се поражда съмнение, че съвпадението в личността на преговарящия не позволява на потребителя да разграничи ясно различните по предмет договори, с които се обвързва и действително да възприеме застраховането като допълнение, което макар и да не е било непосредствено търсено, е съответно на осъзнат конкретен друг индивидуален негов имуществен интерес извън несъмнено търсеното придобиване на заем. Съмнението се поражда както от вида на застраховката (обезпечение в полза на кредитор) така и от предлагането ѝ в пакет от предварително комбинирани от ползващия се кредитор като застраховащ и посредник на застрахователя продукти за покритие на рискове, които се дублират в частите, уреждащи плащания на застрахователни суми на застрахован потребител с частите, предвиждащи плащане на дълга по кредита пряко на застрахователя, както и оглед на обусловеността на застрахователното покритие от налична към момента на договарянето трудова заетост.

Макар всяко от уговореното допълнителни възнаграждения да е добавено по отделно към основния размер на заема, този начин на уговаряне не може да се изключи от контрола на съда като елемент от същественото съдържание, за което страните се договарят индивидуално, доколкото не е формулиран ясно и разбираемо не само от граматическа гледна точка, но и по начин, позволяващ на клиента да осъзнае действително произтичащите за него икономически последици от съгласието му да бъде застрахован от кредитора си (по аргументи, изложени по сходен въпрос в дело С-94/14, както и принципно разрешение на въпросите за критериите за отграничаване на основен от допълнителния предмет на договаряне в съединени дела С-224/19 и С-259/19).

Липсата на яснота по основния предмет на сделката затруднява и преценката за надлежно оповестяване на ГПР, като основен показател за ориентация на клиента в избора му на конкурентен пазар на кредитни услуги, като в тази насока също се пораждат съмнения за съответствие на съдържанието на договора с изискване на чл.19, ал.4 ЗПК.

Заявителят не е представил и доказателства за това как процесната сума е усвоена, въпреки указанията в разпореждането.

С оглед приетото в С-427/22, заявителят не представлява кредитна институция, доколкото той и първоначалният кредитор не събират депозити. И на това основание липсва материална легитимация кредитора, новия и стария, който дава заем и го търси.

Съдът приема, че това вземане на клауза, договорена в отклонение от законови забрани, евентуално обусловена от неравноправно договаряне на застрахователната услуга и по договора за потребителски кредит.

Заявлението на такива задължения като безспорни несъмнено противоречи на закона (схващан в най-общия му смисъл на съвместимост на последиците на сделката с общественения ред на правовата държава) и гаранциите срещу нарушения на правата на потребителите (възприемани като императивни норми в публичен интерес от същия най-висш порядък) и съответно се санкционира по чл.411, ал.2, т.2-3 ГПК. Така мотивираният отказ е основание за трансформиране на искането на кредитора в защита по общия ред (чл.415, ал.1, т.3 ГПК), за да бъде установено без съмнение валидността на клаузите, ползващи кредитора, с участието на надлежно информирания за правата си потребител.

С оглед изложеното, съдът приема, че следва да се отхвърли изцяло заявление по чл.410 ГПК с вх. № 270826/29.09.2023 г., подадено от „А. К. П. З.“ АД, ЕИК ..., АДРЕС, поради неотстраняване на нередовности в срок, противоречие със закона и с добрите нрави; вземането не е индивидуализирано, искането се основава на неравноправни клауза в договор, сключен с потребител, **на основание чл.411, ал.2, т.1-3 ГПК.**

По разноските

С оглед изхода на делото на заявителя не следва да се присъждат разноски, на основание чл.78, ал.1 ГПК.

Водим от гореизложеното, съдът

РАЗПОРЕДИ:

ОТХВЪРЛЯ изцяло заявление по чл.410 ГПК с вх. №

270826/29.09.2023 г., подадено от „А. К. П. З.“ АД, ЕИК ..., АДРЕС, поради неотстраняване на нередовности в срок, противоречие със закона и с добрите нрави; вземането не е индивидуализирано, искането се основава на неравноправни клауза в договор, сключен с потребител, **на основание чл.411, ал.2, т.1-3 ГПК.**

РАЗПОРЕЖДАНЕТО подлежи на обжалване пред СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД чрез СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД по реда на Глава ХХІ ГПК, в едноседмичен срок от получаването му, **на основание чл.413, ал.2 ГПК.**

ПРЕПИС от разпореждането да се изпрати на заявителя.

ДЕЛОТО да се докладва при постъпване на книжа и при изтичане на срок.

Съдия при Софийски районен съд: _____